

Nyhedsbrev til kunder og samarbejdspartnere

Værdifuld viden om skat og moms

Fonde og uddelinger

Kursgevinster

Ved Skattereformen blev regler for fondes beskatning af aktier væsentligt ændret. Ændringerne er omtalt i Nyhedsbrev nr. 039-2009. Som et element i disse ændringer, herunder de særlige regler for fondes valg af opgørelsesmetode for aktieavancer, blev der foretaget en lille justering af fondslovgivningen – en justering som kan have stor praktisk betydning for fondsbestyrelsens disponeringer af formuen (fondskapitalen) i ikke-erhvervsdrivende fonde.

Ændringen

Der er foretaget en ændring af fondslovens § 9, stk. 2, således, at den nu har følgende ordlyd (ændringen er markeret): *Uanset bestemmelsen i stk. 1 kan en fonds bestyrelse uden fondsmyndighedens samtykke uddele aktiver svarende til det foregående regnskabsårs nettokursgevinster, som efter reglerne i kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven skal medregnes ved opgørelsen af fondens skattepligtige indkomst. Bestyrelsens beslutning om at anvende aktiverne til uddeling skal være truffet inden 6 måneder efter det foregående regnskabsårs afslutning.*

Ændringen er en konsekvensændring som følge af de nye regler om beskatning af porteføljeaktier uanset ejertid (bortfald af 3-års reglen).

Den tidligere gældende bestemmelse i fondslovens § 9, stk. 2, blev indsat i forbindelse med en ændring af kursgevinstloven, som bl.a. medførte, at ikke-erhvervsdrivende fonde blev omfattet af kursgevinstbeskatning. Bestemmelsen giver fondsbestyrelsen mulighed for – uden fondsmyndighedens samtykke – at mindske kursgevinstbeskatningen ved at uddele beløb svarende til årets nettokursgevinster af fondens bundne aktiver.

Den nu foretagne ændring indebærer, at der på tilsvarende måde gives fondsbestyrelsen mulighed for – uden fondsmyndighedens samtykke – at uddele beløb svarende til årets nettokursgevinster i form af aktieavancer af fondens bundne aktiver.

Ændringen har virkning for indkomståret 2010.

Vurdering af reglerne

Intentionen med lovændringen er naturligvis at give mulighed for, at fonde kan neutralisere skattevirkningen fra skattepligtige kursgevinster. Det er således ikke blot skatten der kan overføres fra de bundne midler til de frie midler, men hele nettokursgevinsten.

Der har tidligere været overvejelser om fondsbestyrelsens disponering af investeringer i obligationer m.v. Der er som bekendt stramme betingelser for at disponere over de bundne midler, og fondsmyndigheden (samt revisor) skal løbende påse, at reglerne overholdes.

Det har derfor været diskuteret, om valget af højt forrentede obligationer m.v. med forventet kurstab er forsvareligt, idet afkastet kunne udloddes, og kurstabet på sigt kunne udhule den bundne kapital. På tilsvarende måde kunne investering i lavt forrentede værdipapirer føre til, at den opnåede kursgevinst blev betydelig.

De historisk lave renter i en længere periode har ikke ført til, at der kunne spekuleres i noget væsentligt omfang i denne særlige udlodningsregel i fondsloven.

Når der nu er givet adgang til også at udlodde skattepligtige aktieavancer, er situationen anderledes:

- Skattereformen bevirker at kursgevinst/-tab på mindre aktieposter (porteføljeaktier) skal medregnes til den skattepligtige indkomst.
- Der er væsentlig større kursudsving på aktier end på obligationer.

Fondsbestyrelsen bør derfor vurdere investerings- og udlodningspolitik i lyset af justeringen af fondslovens § 9, stk. 2.

Valgene kan få væsentlig indflydelse på dels fondskapital (bunden) og udlodningsmuligheder (efter skat).

Eksempler på konsekvenser

Nedenfor er vist konsekvenserne af de nye regler:

	Før	Nu
Skattepligtig indkomst, før skattepligtige aktiegevinster	1.000	1.000
Aktiegevinster, netto på porteføljeaktier (bundne aktiver) 500	0	500
Uddelinger m.v.	-1.000	-1.000
Skattepligtig indkomst	0	500
Skat	0	-125
Bunden kapital	5.000	5.000
Kursregulering porteføljeaktier	500	500
Skatten udgør 25%, dvs. 125	0	-125
Beslutning om uddeling af aktiegevinster		-375
Bunden kapital ultimo	5.500	5.000

Der kan således ske en overførsel af dels skattebetalingen på 125 og dels den resterende aktieavance efter skat på 375.

Er fonden almenyttig/velgørende, vil der dels være mulighed for at foretage hensættelser og dels adgang til konsolideringsfradrag. Den aktuelle skat vil derved ofte være 0. Desuagtet vil fondsbestyrelsen kunne vælge at udlodde årets skattepligtige nettokursgevinster fra aktier og obligationer m.v.

Betingelser

Uddelinger af nettokursgevinster efter FL § 9, stk. 2, vil i praksis først kunne ske efter regnskabsårets udløb. Først på dette tidspunkt er den skattepligtige gevinst opgjort.

Fonden vil kunne få fradrag for uddelingen af nettokursgevinster, uanset at denne først kan opgøres beløbsmæssigt efter indkomstårets udgang.

Det er dog en forudsætning, at fondens bestyrelse inden årets udløb har taget stilling til uddelingen, eksempelvis i et bestyrelsesreferat. (Det faktiske beløb skal ikke være besluttet, men være fastsat efter objektive kriterier, eks. årets skattepligtige kursgevinster.)

SKM 2002.580 LSR vedrørte en fond, som ifølge fundatsen var forpligtet til at uddele samtlige nettokursgevinster.

Den nærmere beslutning om fordelingen af årets nettokursgevinster blev imidlertid først truffet efter indkomstårets udløb, hvorfor Landsskatteretten fandt, at fonden først havde påtaget sig en retlig forpligtelse på dette tidspunkt.

Som følge heraf kunne fonden ikke foretage fradrag for årets uddelinger af nettokursgevinster.

Der kan dog være andre tilfælde, eksempelvis hvis det fremgår af vedtægterne:

I SKM 2001.474 LSR var en fond i følge vedtægterne forpligtet til at udnytte adgangen i medfør af FL § 9, stk. 2, til at uddele årets nettokursgevinster. Fradragsretten blev anerkendt i det år, hvor forpligtelsen i henhold til vedtægterne påhvilede fonden, uanset at uddelingen først kunne opgøres og udbetales i det efterfølgende år.

Det blev ved afgørelsen tillagt betydning, at uddelingernes størrelse kunne opgøres efter objektive kriterier, og at den vedtægtsmæssige forpligtelse var legatmodtagerne bekendt.

På dette grundlag fandt Landsskatteretten, at legatmodtagerne havde opnået et retskrav på uddelingerne.

Afslutning

Bestyrelsens valg vedrørende dels investeringspolitik og dels vedrørende udlodningspolitik for så vidt angår skattepligtige kursgevinster har fået væsentlig større betydning efter Skattereformen.

Kombineres disse regler med disponeringen af de frie midler (til senere uddeling) og almenyttige/velgørende fondes muligheder for at foretage hensættelser¹ og beregne konsolideringsfradrag, er der nu en udvidet adgang til at uddele af fondes bundne midler.

Dette bør fondsbestyrelsen naturligvis være opmærksom på, således at disponeringen er optimal. For fonde med forskudt indkomstår kan problemstillingen være særdeles aktuell (indkomståret 2010 kan være påbegyndt allerede i april 2009).

Eventuelle spørgsmål til ovenstående kan rettes til daglig revisor eller skatteafdelingen.

¹ Vær i den forbindelse opmærksom på den særlige prioriteringsregel i fondsbeskatningsloven, hvorefter skattefrie indtægter forlods anses for at være medgået til uddelinger m.v.